

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasáboz petít sor
10 kr., többzetű hirtel-
ténél olcsóbb. Nyilviter
sora 25 kr. Bélyegű min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nandor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Felhívás egy Bács-Bodrogh megyei tör-
ténelmi társulat alakítása érdekében.

gyik vívmánya a civilisa-
ciónak azon köztudat, hogy
az egyes ember, bármily
buzgó és tevékeny, sem az
anyagi, sem a szellemi té-
ren jelentékenyebb eredmé-
nyeket nem vívhat ki, mert
erre az erők szövetezése
szükséges. Innét van, hogy
a nagyobb célokra öntuda-
tosan törekvők ma már nem
elszigetelten, hanem a ro-
konlelkűekkel frigyestülve igyekeznek kitzűtött
feladatuk megoldására. Országszerte alakulnak
részvénytársulatok anyagi célok elérésére, or-
szágszerte alakulnak szövetkezők szellemi cé-
lok elérésére. Örvendünk a részvénytársulatok
által kivívott anyagi eredményeken, mert hisz a
közjólét egyik legbiztosabb alapja és kezessége
a haladásnak; még inkább kell örvendünk a
szellemi célokért küzdő társulatok alakulásának
és sikeres működésének: mert a műveltség az,
mely megantán a vagyon kellő célirányos fel-
használására; mert a valódi műveltség az, mely
megmenti a vagyoni jóllétet dicsekvő nemzetek-
et a materialistikus elposványosodástól, s fel-
emeli őket azon eszményi magaslatra, amelyen
az embernek állnia kell, hogy ne csak névleg,
de tényleg a teremtés remeke legyen.

Be kell vallanunk, hogy Bács-Bodrogh me-
gyében aránylag sokkal több történt az anyagi
haladás emelésére, mint a szellemiére; sokkal
több vagyonszerző részvénytársulat létesült, mint
a hány szellemi célokért küzdő egyesület: ez kü-
lönben igen természetes fejlődése a dolognak, s
ha magfordítva lenne, az volna szokatlan és
meglepő.

Hazánk történelmi multjának tüzetesebb fel-
derítésére alakult az országos magyar történelmi
társulat, de hogy az ország egyes vidékeiről
részletesebb adatok birtokába juthassunk, a me-
lyekből, mint sokszínű apró kövecekből, édes
hazánk multjának történelmi mozaik képe előál-
lítható legyen: az egyes megyék, vidékek és
városok szűkebb határok közt mozgó, de az
egésznek haladását áldásosan előmozdító törté-
nelmi és régészeti társulatokat alakítottak, s egy-
nemelyike ma, mint például a Temesvárott szé-
kelő »Délmagyarországi történelmi és régészeti
társulat,« sikeres tevékenysége által országos el-
ismerést vívott ki magának.

E hó 22-én Iványi István érdemes történet-
búvárnak buzgólkodása folytán Schmausz Endre
megyénk nagyérdemű és tevékeny alispánjánál
egy értekezlet tartatott egy »Bácsmegyei törté-
nelmi társulat« megalkotása érdekében. Az eszme
hő pártolóra talált a minden kulturális mozzanat
íránt lelkesülő derék főispánban Sándor Bélában
és Czifrusz Ferenc megyei tanfelügyelőben, ki
az illetén egyet alakulását régen óhajtja. Az
értekezlet tagjai, áthatva az eszme fontosságá-
tól, kijelenték, hogy megyénkben ilyen társulat
alakítása szükséges és pedig mielőbb szükséges.

Ha valakinek, nekünk van okunk sietni a
sok évi mulasztások hibáit minél tömegesebb
vállalkozással, kitartóbb szorgalommal és seré-
nyebb munkával helyre hozni. Sietniünk kell a
vármegye multjára vonatkozó s az egész ország-
ban elszórt adatokat összedezgetni és a már
különbön is nagyon megfogyott okmány- és
adat-készletet az régiségeket a teljes elpusztulás
elől megmenteni és feldolgozni, hogy azok alap-
ján vármegyénk multját minden oldalról érdem-
legesen feltüntethessük s így a magunk részéről
hozzájáruljunk édes hazánk történelmi multját
híven feltüntető rajzának kiegészítéséhez. — Me-
gyénkben szórványosan egyesek eddig is buz-
gólkodtak okmányaink felkutatásában, régisé-
geink felszínre hozásában: de egy ember csak
egy szám, pedig a teendő rendkívüli sok. Hoz-
zájárul még, hogy a munkásság eddig minden

egyöntetűséget, minden tervszerűséget nélkülö-
zött, sőt ugyanegy dolog tanulmányozásával
egyszerre többen is foglalkoztak. Mennyi elfor-
gácsolt, elfecsérelt erő! Ezért szükséges az erők
egyesítése egy társulat keretén belül és a kellő
szakszerű munkafelosztás. Az alakítandó egy-
letnek működő és pártoló tagjai lesznek. Mint
működő tag mindenki a maga helyzete és kör-
ülményei szerint: levéltár ismertetés, régiség-
gyűjtés, ásatások stb. által teheti magát hasz-
nossá, vagy legalább saját helysége és vidéke
multjával foglalkozhatik, kutathatja a keze ügyébe
eső okmányokat, levéltárakat s gyűjteményeket;
így az iskola, templom, adóügy, nemes családok,
címerek, birtokviszonyok, közlekedés, tisztikarok
névjegyzéke, telepedés, földesuri viszonyok, tár-
sadmalmi stb. viszonyok multjának kutatása vagy
a jelenlegi állapotok történelmi levezetése által
működhetik közre, a kitzűtött nemes cél elérésére.

A pártoló tagok évenként egy vagy két
forintnyi tagilletményt fizetnek, az összeget a
szervező közgyűlés, mely valószínűleg szeptem-
ber közepe táján lesz, fogja megállapítani.

Az egylet évenként egy évkönyvet fog ki-
adni, melyben működésének eredményeit feltün-
teti. Minden tag az évkönyvet díjtalanul kapja.
Az előértekezlet elnöke ns. Schmausz Endre
alispán fogja legközelebb az aláírási íveket szét-
küldeni. Mindenki, ki megyénk reputációjá iránt
érdeklődik, ki tollal, ki pénzzel, járuljon egy ne-
mes kulturális cél eléréséhez. Viribus unitis!

Előtted a küzdés, előttd a pálya,
A gyáva retteg, az erős megállja,
És tudod az erő micsoda: akarat!
Ez előbb vagy utóbb, de diadalt arat.
Zombor, 1882. augusztus 22-én.

Az előértekezlet megbízásából:

Dr. Margalits Eda.

Biztosítási ügyek.

A »Bácska« hasábjain f. év június 13-án egy a
»Börsen & Handelszeitung« című bécsi lapból átvett
cikk jelent meg, melyben a »Magyar francia biztosítási
részvény-társaság« utolsó évi mérlege és vagyoni vi-
szonyai megáradva lettek.

Időközben alkalmuk volt érintett társaságnak
szervezési körútján levő igazgatósági főhivatalnokával
Rónai Mór úrral találkozni, ki is felvilágosított és meg-
győztött bennünket arról, hogy a társaság felől keringő
álhírek minden alapot nélkülöznek.

E társaság szolid elveken nyugszik, s a közgaz-
dasági viszonyok fejlesztését és a nép jólétének előmoz-
dítását tűzte ki feladatául. Igaz ugyan, hogy az »Union
Generale« bukása annak idején okot nyújtott arra,
hogy a biztosítási közönség óvatossággal viseltessék a
»Magyar francia« irányában, mert akkor a dolgok még
tisztázva nem voltak; de mihielyt a társaság felügyelő
bizottsága kimutatta azt, hogy az »Union Generale«
bukása által a »Magyar francia« közvetlen érintve nin-
csen, s alapjátéja úgy mint előbb, továbbra is hazai
első rangú pénzintézeteknél van elhelyezve: ezen tar-
tózódás megszűnt s a biztosítási közönség megint teljes
bizalommal fordult a »Magyar franciához« és azóta
annak hatásköre napról napra növekedik.

Olvastuk a sárosmegyei alispáni hivatalnak ide
beküldött köriratát a csoportos biztosítások tárgyában;
kijelentettük eme köriratban, hogy az összes sárosme-
gyei községek tüzkar ellen a »Magyar franciánál« biz-
tosítsanak, a mi nagy részben meg is történt; de sőt
a jó példát már több megyék is követték és a társa-
ságnál igen kedvező feltételek mellett tömegesen bizto-
sítottak; de viszont a társaság is hathatósan támogatja
a tüzoltó s többi közérdekben működő egyleteket.

A Bécsben székelő »Verein zur Förderung der
Interessen der land. & forstwirtschaftlichen Beamten,«
mely 1879-ben alakult, szinte a »Magyar franciával«
lépett szerződési viszonyba, mert eme társaságnak fel-
tételit tartotta legelőnyösebb és legelőszerűbbnek az
egylet érdekeinek megóvására. E szerződés megköté-
sétől maig, számos élet-, járadék- és nyugdíj biztosítá-
sok eszközöltettek az egyes egyleti tagok által a »Ma-
gyar franciával« és tény a mi tény, a díjtételek oly
mérésékelték, hogy figyelemre méltók.

Beigazolta a »Magyar francia« solid eljárását töb-
bék között Schön Sámuel itteni könyvtáros haláleseténél,
mely alkalommal a biztosított tőkét a törvényes
örökösöknek a szükséges okiratok betérjesztése után
azonnal és minden levonás nélkül kifizette;
különbön a család ezen gyors és pontos elbánásért e
lapban is köszönetet nyilvánított; míg egy másik inté-
zet még mai napig sem fizette ki a biztosítva volt
ceskely összeget.

Végre megemlítjük még, hogy a »Magyar francia
biztosítási részvény-társasághoz,« mióta az életosztály
működését megkezdte, az az 1880. február hó 1-től
mult hó végéig 10,169 darab 24.259,282 ft tőkéről
szóló ajánlat lón benyújtva és 8693 darab kötvény
20.545,282 ft tőkéről kiállítva. Fenti tények és számok
fnyesen igazolják azt, miszerint a társaság eme meg-
lepő szép eredményt csak is szolid eljárásának s a biz-
tosítási téren teremtett újításoknak köszönheti. Vajha
övöre is a kitzűtött irányban haladna népünk javára és
közgazdasági viszonyaink fejlődésére.

Uj-Verbász, 1882. aug. 24.

(Szeged, vasuti coupébéli országgyűlés, Uj-Verbász, egy esoda orvos.)

Budapestről hazafelé Bácskába utazva, egy-két
barátom kértére egy napra Szegeden megállapodtam,
ezen szerencsétlen várost mostani állapotjában színről-
színre látandó. Már a vasuti coupémban lévő közt
előfordult azon vitakérdés, hogy Magyarországnak Bu-
dapest után melyik a legszebb városa? némelyik Te-
mesvárt említi, egy második Brassót, egy harmadik
Aradot, egy negyedik az épülő félben levő Szegedet.
S miután Szegednek tervét láttam, s a jelenlegi épít-
kezést, meggyőződtem, hogy ha Szeged felépítve leend,
valószínűleg az fog mint Magyarországnak legszebb
városa fényleni. Valódi palotaszervek azon épületek,
amelyek a nagy négyeszetű piac környékén építés
alatt vannak; igen nagyszerűnek ígérkezik lenni az
épülő-félben levő színház is. De a kis-köruton szinte
mindenfelé emelkednek részint két, részint egy eme-
letes csinos házak. Hogy a mintegy másfél millióba ke-
rülő állandó vashíd szinte díszere és nagy hasznára
fog Szegednek válni, ki ne látná át; már két oszlopa
magasan kiemelkedik a Tiszából. Azonban bár Szeged
az emberi szemnek némileg már most is tetszik, de
másfelől az embernek a szíve elszomorodik, ha meggon-
dolja azt, hogy ez új szép városnak alapja egy nagy
összegű adósság, amelyet Szeged, honoratorok többsé-
gének nézete szerint, a mostani lakosok nagy többsége
20 év mulva sem leend képes kifizetni, — t. i. a sa-
ját tartozási részt — ennél fogva nézetök szerint mint-
egy 20–25 év mulva a mostani lakosok helyett legin-
kább új lakosok képezendik majd Szeged népességét.
Szinte felő, s általánosan elterjedt hiedelem Szegeden,
hogy a mostan építendő és sokba kerülő tiszai rakpart
mintegy 20 év alatt össze fog dőlni, nem lévén az ke-
mény fundamentomra építve, hanem nem elegendő ke-
ményesűg fekete talajra, s ez alatt lévő homokra. Köz-
hiedelem ennél fogva Szegeden, hogy a Tisza vize a ho-
mok réteget ki fogja mosni, s ennek folytán az egész
nagy drágaságu tán két millióba kerülő rakpart össze
fog dőlni. Mintegy hirdetőül már a mult évben egy
kis része ily oknál fogva összedől, amelynek kiigazi-
tása aztán mintegy 30,000 frtba kerül. Miután még
csak egy kis része van elkészítve a rakpartnak, nem
ártana tán újólag, a talajalapot, a melyre az építke-
zés történik, egy új szakértő bizottság által jól meg-
vizsgáltatni. Szegeden többek közt Ivánkovits Károly
íveg s porcellán kereskedő üzlete megnevezése s
ebben leginkább a porcellán festészet figyelemre méltó,
amely festészetet 20 leányzó igen ügyesen végez. Hogy
a porcellán festészet a tökéletesség főpolcára emeltes-
sék, I. ur fáradságot és költséget nem kímél; s hitem
szerint üzletébeni festészetét el is érte már a külföldi
ilyenmű festészetnek legfőbb polcát. S úgy tapasztal-
tam, hogy a porcellán festésű edények elég jutányos
áron megszerezhetők; magam is tettem edényeiből némi
megrendelést.

Ugyancsak vasuti coupémban amelyben egy bu-
dapesti urnó, egy szegedi urhölgy, egy temesvári igaz-
gató-tanár és urnó, egy bácskai lelkész, meg egy sze-
pesi házaspár volt jelen, szóba jött a hazánkban előfor-
duló sok szerencsétlen s boldogtalan házasság; állit-
tván az egyik utitárs által, hogy 100 házasság kö-
zött állitólóg csak 10 mondható boldognak, azonban
némelyek szerint a házásoknak mégis 60 procentje te-
kinthető boldognak. S kérdésbe lón téve, hogy a ház-
ások közt mért ennyi is a boldogtalan? S lett ennek-
folytán többféle okoknak elősorlása: Némelyek szerint
a sok boldogtalan házasságnak az oka, sok férfiak ál-
tal történő szeszitaloknak nagymérvű élvezete, más-
ok szerint a kártyaszzenvedély, az egyik nő nézete
szerint a divatos női fényűzés, s a szegedi urhölgy
állitása szerint pedig az ozsonnázási tracs, amely ta-
pasztalata szerint sok családi civódásnak előmozdítója.
S ennél fogva egyhangulag elhatározottat: hogy a
szeszitaloknak nagymérvű élvezete, a kártyázás, a
női fényűzés és ozsonnázás, mind sok családi boldog-
talanságnak és szerencsétlenségnek előidézői, eltiltan-
dók. De persze ezen coupébéli kis országgyűlésre nem
hallgat majd a nem sokára összeülendő bpesti nagy or-
szággyűlés, pedig nem ártana némileg hallgatni, vagy
legalább a szeszitalok túlságos élvezetére, a kár-
tyázásra, női fényűzésre s az ozsonnázásra luxus adó
vetni.

Uj-Verbászra érve, több szerencsétlenségről érte-
sültem, amelyek községünkben az aratás alatt előfor-
dultak. Így például egy dühös Turoh nevű egyén igen
becsületos sógorát Valter Frigyes aratás közben ka-

szájával úgy megvágta, hogy az rögtön szönyt halt; egy Schick nevű 11 éves fiú vigyázatlanságból sógoránál a cséplőgép dobjába esvén, összezúzott; egy Tóth Mihály nevű gazdának pedig két lábán a lokomobil átmenvén, azokat szétzúzta, a mire az szinte csakhamar meghalt. Emelkedő községünkbe mostanában hajókon hozzák a vasuti síneket, a melyek azonnal a már kész vasuti töltésre rakatnak. Mintegy hat nap óta történik a sínek lerakása, s az eddig történt lerakás után következtethető, hogy a vasut Újvidékig október végéig készen leendő; s így megtörténhet, hogy a budapest-zimonyi vasut már november közepe táján Újvidékig megnyitják; ez azonban csak az esetbentörténhet meg, ha a fővallalkozók és a nm. miniszterium között, a megnyitást illetőleg, a mi óhajtható, megegyezés jön létre.

Környékünkben, de ugyiszólva egész bács megyében egy csodátévő orvosnak híre van elterjedve, a ki-nek neve Hadzsy János, topolya községi s volt ezred-orvos. Több lakosainknak állítása szerint mintegy 80-100 kócsi beteg van lakása körül, akik orvosi ségélyét igénybe veszik. Lakása környékén majdnem minden ház ispotályiá van átváltoztatva, különösen operációkban művel állítólag csodákat. Ha csak fele is igaz azon gyógyításoknak, a melyeket állítólag eddig vég-zett, ez esetben is lehet előtte kalapot emelni.

Kármán Jozsef.

Bodrogh vármegyei helységek története.

Doroszlóti Vilmostól.

(Folytatást az „egy. zombori kör”-nek 1882. júl. 16-án tartott
matiné-ján.)
(Folytatás.)

Madaras. 1439. nemkülönben egy 1519. évi okmányban mint a Török család birtoka lesz említve egy tó mellett — mely valószínűleg a Jezer tó.

Margat és Marothfalva, mindkettő ismeretlen fekvésű. Előbbi 1535-beli okm. mint Kerencsy László birtoka lesz említve, utóbbi 1372-ikiben mint Bodrogh vármegyei birtok. — Marothfalvát némelyek Morovicának vélik lenni.

Mátyusháza. Mathizháza. Említve lesz 1384. 1522. és 1574. évi okmányokban. Feküdt a Kigyós vize mellett, jelenleg Máthéháza pusztja.

Megyer. Mint Bodrogh megyei birtok fel van sorolva 1343. és 1347-iki okmányokban. 1353-ban mint Beesei család birtok szerepel. Feküdt a Duna mellett.

Miske. Bodrogh vármegyéhez tartozott egy 1343. évi okmány szerint mint régi érseki birtok. Feküdt Gara közelében.

Monostor. Nagy-Monostor és Bodrogh-Monostor névvel is előfordul 1327., 1417., 1522. és 1665. évi okmányokban. Monostorszegh tájékán feküdt a Dunától nem messze, a szt. keresztől nevezett pálosoknak társ-házával — mely a Duna szigetén feküdt, itt már 1282-ben a Bodrogh-monostori apátság fennállott.

Nádas. Bodrogh megyei birtok. 1436-ból lesz említve. Feküdt Szóna mellett.

Nádudvar. 1665-ben lesz említve Bodrogh megyében, jelenleg Pest megyében fekszik.

Navalva d. 1384-ik évi okmány a bodroghi birtokok közé sorozza. Feküdt Gara közelében.

Negyven. 1560. okmányban Dobó István Bodrogh megyei birtokai között említve van.

Nagy-Falud és Ordod birtokok fekvésük ismeretlen, említettek az 1522. és 1462. évi okmányokban.

Orosz. Feküdt Kaloosától délre, — 1522. évi okmányban említetik.

Paka. Pakala-Szt-Péter. 1280. 1345. 1411. 1522. és 1574. évi okmányokban fordul elő. Feküdt a Bezdáni határban.

Pachyr. 1462. évi okmány Bodrogh vármegyé-hez sorozza.

Papi. 1475. és 1522. évi okmányok tesznek róla tanúságot hogy Zombortól nyugatra feküdt.

Pauli v. Szt-Pál. 1320. évi okmányban mint a háji apátság birtoka említetik Bodrogh megyében. 1323-ban pedig mint Beesei Imre birtoka szerepel 1478. — Feküdt Bajától északnyugatra Rémtől nem messze.

Péter Váralja 1665. okmányban, nemkülönben az 1536-ban említett Pisky, 1345-ben Pöcstelek, 1340-ben Beesei Tóttós birtokai között említett Pog, 1574-ben Pongráz és 1287-ben említett Puba — Bodrogh megyei birtokok, melyeknek fekvése ismeretlen.

Régh. Rigya. Említve lesz 1233. 1407. 1416. 1427. mint a Czobor család birtoka, továbbá 1522. 1733. és 1734. évi okmányokban mint Bodrogh megyei birtok.

Répás Szt-Király 1552. — Fekvése ismeretlen. Saraj. 1364. és 1521. évi okmányok szerint Bodrogh vármegyéhez tartozott. Feküdt Vadkert mellett Pest vármegyében.

Sári. 1522. Bodrogh megyei birtok. — Feküdt Sztanisits mellett, jelenleg pusztja.

Side. 1522. évi okmányban mint Bodrogh megyei helység lesz említve, jelenleg a megye északi részén fekvő pusztja.

Sebestyén 1519. évi okmányban, Solymos 1360-ban mint a Solymosi család birtoka lesz felemlítve — fekvésük ismeretlen.

Sükösd. 1522. évi okmányban Bodrogh megyébe sorozza, jelenleg Pest megyében fekszik.

Szabadka. 1391-iki okmányban mint „Zabataka” említetik. 1429-1439. Albert királytól Hunyadi János kapja birtokul, ki itt köből várat építtetett. Mátyás király Pongráz Jánosnak adja a várat, majd ennek halála után Corvin János azután pedig Török Imre lesz birtokosa 1519-ben. 1400-ban királyi várossá emeltetett, de később ismét jobbágyi község lett 1440-ig — 1693-1741-ig mint katonai sánc szerepelt. 1741-ben Szt-Mária név alatt önálló hatóságú kiváltságos mezőváros lett. 1779-ben lett szabad kir. várossá.

Szántho. Hereg-Szántho, 1364. 1522. 1535. Kerencsy László birtoka gyanánt szerepel. Morhant-Szántho pedig 1509-ben mint a Czobor család és Podmaniczky János birtoka lesz felemlítve.

Szaka 1364. és 1522-ben, Székfél 1522-ben, Sziget 1318-ban említettek mint Bodrogh megyei birtok, fekvésük ismeretlen.

Szöllős. Czobor-Szöllős. 1521. Steltzer Frigyes szerint Zombornak Szelenese külvárosa e helységtől vette volna nevét.

Szt-András 1564.

Szt-Iván 1361. 1522.

Szt-István. 1522. évi okmány Bodrogh vármegyébe sorozza, jelenleg Pest vármegyében fekszik.

Szt-György 1522. 1546. okmányokban mint Várady Borbála birtoka gyanánt említi. 1574-ben a Várday család birtoka volt. Fekvése ismeretlen. Némelyek a mai Gyurgyin pusztát vélik látni benne.

Szt-Lőrinc. Háj-Szent-Lőrinc Bodrogh vármegyében elsőrangú mezőváros volt. Az itt levő praemontrei prépostság — mely a Duna egy ága mellett feküdt — már 1212-ben létezett. — 1351. 1365. évi okmányokban mint mezőváros lesz említve. — Mátyás király 1460. évi okmányában Bodrogh megye bírósági székhelyévé tette. 1494. évben II. Ulászló egy okmánya meghatározza, hogy a jobbágyok polgári pere is az érsek bírái elé tartozik. A város feküdt O-Szóna helyén, elpusztult valószínűleg a mohácsi vész után a török korszak alatt. — Volt még egy Szt-Lőrinc, Novoszelló mellett Bács vármegyében.

Szt-László. 1338. okmányban található a Bodrogh megyei birtokok között. Feküdt Rasztina vidékén.

Szt-Kata. 1428. okmányban található. Kettő volt. Az egyik feküdt Mélykúttól északnyugatra, a másik Prgl-Szt-Ivántól délkeletre.

Szt-Miklós. 1462. Perényi Imre birtoka. 1509-ben Czobor család és Podmaniczky János birtoka Badi-Szt-Miklós név alatt. Fekvése ismeretlen.

Szt-Mihály. Szt-Mihály-telek. 1406. és 1522. évi okmányban van felemlítve. Régente a kalocsai érsek birtoka volt, de később a Czobor testvérek birtoka lett. Feküdt Almás határában.

Szt-Trinitás. 1368. évi okmányban mint Bodrogh megyei birtok található. Feküdt Bálmonostor mellett.

Thadis 1411. Thatarév 1464-ben mint Neupti István birtoka és 1536-ban mint Bodrogh megyei birtokok említve lesznek.

Tatháza. 1564-ben birtok Bodrogh vármegyében. Jelenleg Almástól északra fekszik egy Tatháza. Tárnok. 1318. 1364. és 1574-ben mint a Várday család birtoka Bodrogh megyében. Feküdt némelyek szerint Vadkertetől nem messze, — mások szerint Csataalja helyén.

Topolca 1474-ben említetik mint a Czobor család birtoka.

Thekőd 1665., Teremhegy 1280., Timok 1574. évi okmányokban mint Bodrogh vármegyei birtokok fordulnak elő.

Tepermez. 1230. 1280. — Feküdt Bezlán mellett délre.

Tyzház. 1384. 1522. Feküdt a megye éjszaki részén.

Tothfalva 1361. 1522. 1560. mint Dobó István birtoka és 1564. évi okmányban. Feküdt Doroszlótól délre a mosztonga mellett.

Towankut. 1439. évi okmány mint a Hunyadiak, egy 1519. évi okm. pedig mint a Török család birtokát Bodrogh vármegyében.

Tura. 1519. Fekvése ismeretlen.

Toti. 1522. Bodrogh megyei birtok. Feküdt a megye északi részén, Dautova felett a Duna mellett.

Udvard. 1522. 1536. évi okm. Feküdt Kernyajától északnyugatra.

Usth 1522. és a királyi birtok gyanánt 1364. és 1522. évi okmányokban említett Ujfalu, fekvésük ismeretlen.

Vajas. Kettő is volt Bodrogh vármegyében. 1574-ben az egyik mint Várday birtok lesz említve.

Valfer. 1350. Bodrogh megyei birtok. Feküdt Topolya közelében.

Vals 1574. és Vanna 1560-ban Dobó István birtoka.

Varyás. Varyas. 1364-beli okm. mint bodroghi birtokot említi — Zentától északra.

Vizmel. 1522. Vizmelléki-Szt-György 1515. Révai család birtoka, és Vörösz-egyház 1519. évi okm. mint birtokok Bodrogh vármegyében.

Zaka 1364., Zalontha 1361., Zath 1532. és Zond 1361., 1382., 1473., 1478. évi okmányok e birtokokat Bodrogh megyébe helyezik. Fekvésüket bizony nem tudjuk.

(Vége.)

Értesítés.

A zomborvárosi róm. kath. népiskolákban a mindkét tanuló felvétele a jövő iskolai évre augusztus 31., sept. 1. és 2. napjain reggeli 8 óráig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beirandó lesz. — Az első osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték, miért is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt szüreti bizonyítvánnyal igazolják. — Az iskolai év szeptember hó 4-én 1/2 8 órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte” után fogja kezdetét venni.

Az igazgatóság.

Hé apaszio capitulatioja.

(Ajánlva M. I. L-nak.)

I.

Készen a vár. Már felszereltem . . .

Féltés — kimélet félretéve —

Körülárkoltam Pestalozzi

Egész csillagsánc-rendszerével . . .

Fortélyos nevelési elvek

Virasztanak bástyán, érteronyban

Felgyújtve minden ágyúrésen

Golyó, kartács, röpöntő, bomba . . .

Feltettem a tekintély titkát,

Kemor rostélyát jól lezárva

Kebelemet körülöztem

Az apa-szigor mellvasával,

Töhet az ellen: kész raggak!

II.

Vezénylik már az ostromot . . .

Kis lányom sirva fut felém — ah

Milyen rohamzaj ez . . . milyen . . .

Lába szapora hotozásán

Megreng a várfaék: szívem.

Könyben ragogó szemepárja

Sebezve szorja nyilait

Két repülő, két szárnyhadosztály.

Két kitárt harja beherit

Hangjának csendülő ezüstje

Megvesztegeti öreim

Golyóm, kartácsom sőtgurul az

Cmló kőpajások résén

Mellvértemet egy csattanó csök

A szívem felett — átúti

Lángban a vár, bevette; végem —

Csak felkapom, miről se kérdelem,

Megadom magamat neki.

Kozma László.

Künn a fanyán.

Vörös fényben úszik a nap,

Bácsú-csökhát hinti szét,

Mint lányka, ki csak másnapig

Hagyja el bus kedvesét.

Sötét leplet ölt fel a táj.

Nyugszik minden csendesen . . .

Leborulva imádkozom

Érted, hűtlen kedvesem.

Kis furulya fájó hangját

Elhazza a lenge szél,

S a nyugóra ment madárka

A virággal elbeszél.

Mennyi panas, mily mély bánat

Reszket és sir e dalon!

Boldog: bíját elmondhatja,

S megenyhül a fájdalom.

Csak a csillag vet halvány fényt,

Harmat rezg a virágon . . .

Idé, hol zajtalan minden,

Csendes magányba vágyom.

Elmerengék egy szép képen,

S lezárt szemből hull a könny;

A csalogány vig dalával

Felel sóhajomra fön.

Játszi szellő a faluból

A harangszót hozza el,

A pásztorok ajkairól

Buzgó est-ima száll fel . . .

Lobognak a pásztor-tüzek,

Fényes szikrát szórva szét,

Alig győzik a pásztorok

Mondani a sok regét.

Fel-fel hangzik a nyájhologyp,

A tűz végső lobbot vet,

Szenderegnek a hallgatók,

Az ér elnézi őket.

Rezg az égen a sok csillag,

S oly setét az éjszaka . . .

Hisz lehullott öröimnek

Legtündöklőbb csillaga.

Ács Géza.

QUATERKA.

„Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang:
Der bleibt ein Narr sein Leben lang.”

Hát bizon az a nem rendkívüli és mindennapi esemény történt, hogy az én kedves Gábor bátyám délután négy óra tájban — megszonjuzozott. Fogá azért a nagy ordináré kulesot, átszólítá Bakator Miskát a helybéli mestert, hogy hát nem néznék meg a pincét? . . . Mivel pedig én is mindenféle középületek közt legszeretettelőbbnek találom a pincét; annál fogva csatlakoztam hozzájuk. Hol is találhatna az ember másutt egy kis hűs helyet ebben a kutyá melegben, mint épen a pincében . . . Bakator Miska egy kissé huzódzott, kifejezést adván abbéli félelmének, hogy: „Uram bátyám, ha mi kvaterkázni megyünk, György Aladár azon módon beletesz a geográfiaiba.” — „Kur . . . neki” — mondá ki egészen a szót Gábor bátyám. — „Söt — folytatá — miután a legfontosabb országos mozzanatokban, nevezetesen sem a tiszta-eszlári sakter vallomásában, sem a György Aladár hápogásában nincs meg az igazság; ugy mindenesetre másutt keil annak lenni, legvalószínűbb, hogy a borban van; — ott keil azt keresni.”

Felséges kaszinóval, a is úzik a pols szor nyilvánt kellene avatni niát, Hercege fölközi ter nem vesszük Egyiptommal, Pulszky Guszt hány uchiás a hetyke Ara azokból még a meg most szö kor meg a dr szed magába; diplomatákat lág — olyan vényt, akiné Persze a magas lenéze pedig hát né az, a ki saját delutánt jó iz szébetteri kiö ül négy óra l meg: Legyen mat. — N betükergötök a fájim zöld lacsot, meg ért s egyéb t felé Bakator mutató ujjána zésben van a ereszt a polá dicsérgetik, h ben már meg van. „No ugy György Alad tett szert az lett az most, én nem tudom király után. nak az öreg hazudik tiszt mi a bort kv száma vágu nek, még ha neki valamely nagyon szere arról nem tel egy szögecsk tintanyalója, francia kutty zonyos 30 ki Vigyázó Lao joga van itél sen könnyű lettől duzzad peit.” — ha virágzik s né cára haladna a szemét kiv „Meg is hogy máskor ról kritizálja lábán a biva egye a mére lal, a pohara rátermett tor krumpli szel gatják; ide helybéli mest milag: egy lág, no de n „Nem i — „De hogy Bálint szabó nem fésülök király, csak Határtalant l kutyaság va velt emberé Petőfi, t. i. majd elismer nyakkendőt. S mint szegény geog rajta egy ga leballag Hy lopótököt tel Most a — abbanha Magasabb de nak Kállay dökérdés azo hogy el keil löle az álla lesz fordítva bonyadalmak jékoztatlanu nyen okos e bor bácsi — gyárnál meg hitte el, hog nemzet a vi A ho lámpából k sárga arcát légen át ide eseregnek a ákácfaék rej lesbe, a fü hangzik a bora is meg torkát neve hogy nincs a láni. A har magyaros b

Felséges helyiség is egy pincetorok, többit ér a kaszinónál, a kávéháznál. Ott ebben a hold idényben is úzik a politikát, például Gábor bátyám akárhány-szor nyilvánítá már, hogy az alexandriai kérdésbe be kellene avatkoznunk; miért foglaltuk el akkor Boszniát, Hercegovinát, Krivosziát egyszóval az egész fölközi tenger partvidékét — ha a tengernek nem vesszük hasznát?! Az angol sohase jön tisztába Egyiptommal, olyan az a szárazon, mint a hal. — Csak Pulszky Gusztó lajdnánt urat kellene oda küldeni néhány uchatússal, rögtön esend lenne ott, elfogná azt a helyke Arabit khedivéstül 300 feleségestül együtt; azokból még nekünk is jutna. — Bakator Miska meg most szítja a jó termést, meg az olcsóságot, más- kor meg a drágaságot; s mikor egy kis eloquentiát szed magába; akkor ugyanam lerántja a ministereket, diplomátákat... Itt szabad minden, ez egy extra vil- ág — olyan mint Amerika — itten az szab tör- vényt, akinél a lopótök van.

Persze a finom világ fagyalthoz szokott idegei magas lenézéssel fordulnak el az efféle barátokozástól; pedig hát nem Istennek tetszőbb dolgot cselekszik-e az, a ki saját borából saját gusztusa szerint iszik s a délutánt jó ízű terécseléssel tölti, mint az, ki az er- zébetteri kioszkban nyole kr. áru limonádé mellett ott ül négy óra hosszáig s akkor is a szó aszédját szóltja meg: Legyen szives kifizetni, otthon feledtem a tárcá- mat. — Nines annak az ecetes kedélyü fővárosi betükergetőknek érzékük az iránt, mekkora boldogság a fájún zöld gyepen végig heverni, körbe fogni a ku- lacsot, meg a poharakat s inni a hazáért, a barátság- ért s egyéb tisztességes dolgokért. — Epen jön föl- felé Bakator Miska a tele lópóval, ugy irigylitorka a mutató ujjának az állapotját, mely közvetlen érintke- zésben van a lopó beltartalmával. Egy-egy kvaterkát ereszt a poharakba, többit a kulacsba önti. Uni sono diesérgetik, hogy de csak jó aromája van. A mester- ben már meggyült az eloquentia, nagy beszélhetnéje van. „No ugyan befutott a mi vármegeynek az a György Aladár. Olvasta uram bátyám. Roppant hirre tett szert az által, hogy minket legyalázott; híresebb lett az most, mint a korneuburgi marhapor.“ — „Már én nem tudom hanyadik személy lehet ő kigyelme a király után, de annyit mondhatok, hogy nem járt an- nak az öreg apja se Bácskában, se elevenen, se holtan, hazudik tisztára, puntum.“ — „Ugy van uram bátyám, mi a bort kvaterkázva iszik, haem az igazságot liter számra vágjuk a fejéhez akármelyik árner rájzender- nek, még ha György Aladárnak hívják is azt. — Hogy neki valamelyik nagyapja vadkása volt s ennél fogva nagyon szereti a vizet, s szerfelett ért a hápogáshoz: arról nem tehet senki, de bizon az ő vak lármájára egy szögecske sem mozdul meg Bácskában.“ — Atta tintanyalója, azt hiszi, hogy mert ő angol eredeti után, francia kufforrások használásával németből fordít bi- zonyos 30 kros geográfát, — melyet a Borsszem Jankó Vigyázó Lacija alig győz utána korigálni: hát már joga van itélni és elítélni derére, borra mindent. Hi- szen könnyű fizetetlen hónapos szobában, világgyül- lettől duzzadó kebellet lerántani a „Földet és Né- peit.“ — hanem azért a föld áll rendületlenül, Bácska virágzik s népei minden híresztelt korhelykedésük da- cára haladnak szellemileg, gyarapodnak anyagilag, akár a szemét kiverhetjük annak az urnak tisztá buzával. „Meg is mondogatták neki a mi lapjaink áper- te, hogy máskor a „Földet és Népeit“ ne a Margit sziget- ről kritizálja. — Olyan dühös ez most, mint kánu- lában a bivaly. — Ugyanazért ígyünk egyet, hadd egye a méreg!“ — A kulacs kotyogó kebele megszól- al, a poharak összekocannak s a finom aromájú bor rátermett torkokban csergedez. A szomszéd földön a krumpli szedő legények epen a „Körösi lányt“ nyag- tagják: ide hallik a hangjuk, mire Bakator Miska a helybéli mester túltelve lelkesültséggel rágyújt alkal- milag: „egy kvaterka nem a világ, no de nem a vil- ág, no de nem a világ.“

„Nem ismerte ösém azt a földrajz komponálót?“ — „De hogy nem, ugy néz ki, mint nálunk a Tóth Bálint szabó. — Egyik nyiratkozástól a másikig soha nem fészülködik. Tiszta ruhát, mint XII. Károly svéd király, csak akkor vesz, mikor a régi leszakad róla. Határalanul cynikus, ami magyarul annyit tesz, hogy katyaság van benne. — Csak egy unalomból lett mű- velt emberré. A nyakkendőjét mindig ugy viseli mint Petőfi, t. i. soha sincs neki...“ — „Nines-e?“ — No majd elismerésül küldünk neki egy jó erős belföldi nyakkendőt, például Apatinból.“

S miután így kiöntik haraguknak méltó árját a szegény geográfia csináló professorra s nem hagynak rajta egy garas ára becsületet, Bakator Miska újra leballag Hyppokrene öt akós forrásához s a boldog lopótököt tele hozza.

Most aztán — jól abban hagyván György Aladárt — abbanhagyják e csekélység fölötti eszmecserét is. Magasabb dolgok kerülnek szönyegre. Utasítások adat- nak Kállay Béni számára Boszniát illetőleg. — A zsi- dokérdés azon egyszerű és könnyű megoldást nyeri, hogy el kell venni tőlük a pénzt s aztán kifizetni be- löle az államadóságot — legalább így jótékonycélna lesz fordítva. — Bismarck tartózkodó állása a keleti bonyadalmakkal szemben egyenesen gyávaságnak, tá- jékoztatásnak nyilvánítottatik. — Pedig hát kemé- nyen okos ember az a Bismarck — „Tyü veté oda Gá- bor bácsi — ami a burkusnál okos ember, az a ma- gyarnál még csak gimnázista“ — Gábor bácsi sohase hitte el, hogy nem mi vagyunk a legtudományosabb nemzet a világon.

A hosszas tárgyalás alatt azonban a nappali lámpából kifogyott az olaj, a hold tologatta főlebb sárga arcát; a dunai malmok kerepelése a csendes esti légen át ide hallatszott, szüntelenül, meg nem állva eseregnek azok, mint a fecsegő asszony nyelve. — Az akácák rejtelmes susogása belevegyül a malom kerepe- lésebe, a fű között zizeg, csiripel a szöcske, a völgyön hangzik a hazatérő nyáj kolompja. — A három cim- bora is megindul a „paradisomból“ — mint a pince- torkát nevezik. — Olyan józanon jövőnk haza felé — hogy nines annyi pénz, a mennyit meg nem bírnánk számlá- lni. A hangos beszéd korántsem a bornak, hanem a magyaros bátorság és nyíltságnak a kifolyása. — Csak

Bakator Miska fél annyira a geográfától, hogy még lefekvéskor az esteli imádságot is ilyen variációval re- begi el: „Uram ne vigy minket a kísértetbe, de sza- badíts meg a gonosztól, fagytól, hő aszálytól, üszög- től, rozsdától, de mindenek fölött György Aladártól. Amen.“

Kajabusz.

Pattantyúk.

Apatinban a vendégeire ránt házigazda ilyen- formán találta föl nekik a kitoló kását: — Asszony! gyereink aludni, mert a vendégek már haza akarnak készülni.

Panaszkodtak az öreg Bagó Misa bácsira, aki a plébános protekciójából Kalocsa városi koldus volt, mit is így jelölték: K. V.

A pap dorgálóra fogja az öreget s így szól hozzá: — Misa bácsi! Hát nem tudja kend fölmondolni, hogy én tettem magát koldussá? Ha még hallok kendre valamit, elveszti kend a ká vét.

A betes koldusnak egy korsós alamizsnával egy repedt bögrét adott, mit az így köszönt meg. — Adjon az isten ezer ennyit!

Moholyon egy orthodox zsidót így faggattak: — Te Mózi! Ha bezárnának egy nagy ház pad- lására és ma szombat volna s ott mást nem találnál csak egy sonkát, megenné-e öt forintért?

A zsidólegény így felelt: — Engem nem zárnak be sehova; ma ninesen szombat s kendnek ugy sincs öt forintja.

Erősen emelget a vendég egy vizes üveget s jelzi vele, hogy azt ihatnék; a tilinkó művész baj-fütyrére halalos a csend, csak jelekkel parancsol az ember. A pincér kapja magát, hoz egy üveg bort.

Mikor felvilágosítják tévedéséről, azt hányja föl: — Ha tudtam volna, hogy Uraságod vizet akar meg se láttam volna.

Hírek.

Szent-István napján a közös hadsereg helybéli tisztikara a honvédekett urasan megvendégelte. Nem tehetünk róla, hogy elkésve hozzuk e hirt, mert nem értesültünk előbb felőle. Azonban most is örömmel jegyezzük föl, mint a kétnemű véderő hazafiás jó egyet- értésének szép bizonyosságát.

A szabadkai ügyvédi kamara részéről közhírre tétetik, hogy Erdélyi Dóme szabadkai ügyvéd e ka- mara lajstromába felvételt; ellenben dr. Beck Adolf ügyvéd lakhelyének Bajáról Budapestre a budapesti ügyvédi kamara kerületébe áttétele következtében abból kitöröltetett.

A m. kir. belügyministerium a következő körren- delettel bocsátotta ki: Kétségtelen, hogy a tűzkár elleni biztosítás üdvös intézményének minél széleseb körben való meghonosítása a biztosítás olcsóságától függ. Mint- hogy pedig a biztosító intézetek és társaságok annál alacsonyabb biztosítási tételeket állapíthatnak meg, minél kevésbbé vannak kitéve azon veszélynek, hogy a tűzkár elleni biztosítás egyesek részéről bűnös szán- dékkal könnyen hozzáférhető jövedelmi forrása tétet- hessék: a biztosítási intézmény közérdekű voltánál fogva a közigazgatási hatóságoknak is feladatukban áll, tőlük kitéhetetlenül odahatni, hogy a biztosító inté- zetek az öngyújtogatások folytán reájuk háromolható károktól lehetőleg megóvassanak. A mint a törvényha- tóság előtt tudja leszi, a biztosító intézetek és társa- ságok a kártérítési összegeket rendszerint a hatóság által a károsult részére kiállított ugynevezett „ártat- lansági bizonyítványok“ bemutatása után fizetik ki; azon jóhiszemű föltevésben, hogy azok az illetők ré- szére csak a tűzvész eredete és okai iránt megéjtett alapos és lelkiismeretes vizsgálat alapján szolgáltatnak ki. Tekintettel egyrészt a fentebb előadottakra, va- lamint azon körülményre, hogy az öngyújtogatás kö- vetkezmenyei által nemcsak maga a biztosítási intéz- mény, hanem a közérköleség is nagy sérelmet szen- ved; másrészt pedig arra, hogy az „ártatlansági bi- zonyítványok“ könnyelmű kiállítását a netaláni gyűj- tógatóknak méltó megbüntetését is megihusítja: hi- vatkozzalag az 1870. évi augusztus hó 24-én 3339. szám alatt kibocsátott körrendeletre, felhívom a törvény- hatóságot, hogy a törvényhatóság területén lévő köz- ségi előjáróságokat szigoruan utasítsa, mikép tüze- teknel a tűz támadásának közvetlen okai (t. i. gyűjto- gatás, gondatlanság vagy hanyagság, villámcsapás stb. stb) iránt jegyzőkönyvek felvétele mellett kellő erély- vel alapos és minél gyorsabb vizsgálatot ejtsenek meg, s csak ezen vizsgálat befejezte után és annak eredmé- nyéhez képest állítsák ki az illetők részére az ártat- lansági bizonyítványokat; megjegyezvén, hogy megyek- ben az ily ártatlansági bizonyítványok hitellesség és ellenőrzés szempontjából minden egyes esetben az il- letékes szolgabíró által is láttamozandók.

Beküldetett. Egy rejtélyes bűneset. Bács-Petrovo- szellón f. 1882-ik évi június hó 29-én délután 4—5 óra között Hangodi György koresmájában Horváth Géza, Horvát Illés ottani vagyonos polgár fia, Szinkó István 21 éves legénynek oly erővel döfte hátába a kést, hogy ez két heti folytonos haldoklás után, félig élve megrothadtan kimult. A tettest a csendőrök nyomban elfogták, a szolgabírói hivatal és járásorvos is meg- vizsgálta, sőt ügylászik ez utóbbi gyógykezelté is a beteget, mert mint az elhalt finak öreganyja állítja, 15 forint tiszteletdíjat is fölve a sérültnek atyjától. A fia fölött még meg se szikkadt az orgyilkos kézzel reája borított hant, a nevezett tettes, Horváth Géza, már Ó Becséről haza szabadult, azóta állítólag otthon az apja szállásán tartózkodik. Különös, hogy sem az óbecsei csendőrszakasz ugynevezett eseményi jelentésé- ben, sem az iktatónak július 1-től 20-ig befolyt ügy- darabjai között nem találni nyomát annak, hogy az elmondott ügy a megyei hatósághoz bejelentetett volna. Sőt miután a gyilkos két hónap multával is szabadon

jár, valószínű, hogy az ujvidéki illetékes kir. ügyész- ség se tud a dologról stb. (A különös esetnek majd utána nézünk s ha megtudjuk valódi állását, talán már a jövő számban közöljük. Addig a levélben érintett s itt kihagyott izgalmas hangulatot tessék mérsékelni. Szerk.)

Egy Kinából hazaérkezett földink. Faragó Ödön, ki kilenc év óta a kínai kormány szolgálatában van s két év óta Tientsinben kikötőigazgató, aug. 23-án Kinából a fővárosba érkezett. A csöndes tengeren jött s 19 napi tengeri utazás után érkezett meg San-Fran- ciskóba. A tengeren áttették a tengeri hajózás gyönyör- reit és gyötrelmeit. A hajóra 18 ökröt is fölvettek s jó pénzért az utasok friss húst is kaptak. San-Fran- ciskóban a „Fellace“ nevű óriási szállóban vett lakást. Faragó a kilenc év alatt nem hagyta el Kinát s ter- mészetes, hogy már San-Franciskóban is rég nem látott dolgokat észlelt. Három napig időzött itt, s azután a rendkívüli kényelemmel berendezett Pacific-vasuton Chicagóba, innét meg New-Yorkba ment. Chicagóban hét napig időzött s figyelemmel kísérte az ott esomó- sodó roppant kereskedelmi forgalmat. New-Yorkból két napi időzés után Angolországba hajózott. Londonban pár napig mulatott, majd Franciaországon át Bécsbe s Bécsből Budapestre érkezett. Budapest óriási hala- dása természetesen nem csekély mértékben lepte meg Faragót, s örömmel látta, milyen előnyösen változott hazájának fővárosa. Azóta, hogy elhagyta Magyaror- szágot, alig hallott magyar szót, és 9 év alatt csak akkor beszélt magyarul, mikor Széchenyi Béla gróffal és Lóczy Lajossal Kinában találkozott. Most, hogy haza utazott, az első magyar szót Bécsben hallotta. Nyalka magyar baka állott egy utcasarkon, s hangza- tos honi káromkodásba tört ki a miatt, hogy eltévedt. Faragó hazajövetelének következő története van: Mikor 9 évvel ezelőtt kiment, a kínai vámhivatalnál assistensi állást nyert, hét és fél évi szolgálat után Tientsinben kikötő-igazgatónak nevezték ki. Ez igen jelentékeny s diplomáciai tekintetben is fontos állás, melylyel ott excellenciás cím jár. Tientsin ugyszólván előcsarnoka Kinának s a diplomáciai élet mozgalmait a legélén- kebbek. A kikötő igazgató pedig állásánál fogva is mintegy közvetíti a diplomátákat az uralkodóval, kü- lönösen pedig az alkirálylyal, a ki most Li-Hum-Csang személyében, leghatalmasabb férfi egész Kinában, magát a hatalmas császárt sem véve ki. Faragó rég idő óta igen jó viszonyban van Li-Hum-Csang alkirálylyal, a ki a derék, művelt magyar embert bizalmas barátságá- val tünteté ki. Ilyen kedvező körülmények között Faragó hazájának is fontos szolgálatokat tehetett s erre ezután még több alkalma nyílt volna s ezért fájlalja azt, hogy haza kellett jönnie. Kényszerítve volt erre az áldozatra, minthogy katonai kötelezettségének még nem tett eleget s eddig kir. engedély alapján halaszthatta el egyéves önkényzeti szolgálatának tény- leges teljesítését. Most azonban ezt az ügyet rendezni kell s így igénybe vette két évi szabadságidejét, mely az ottani törvényes gyakorlat szerint a hivatalnokot minden 7 évi szolgálat után — fél fizetéssel — meg- illeti. A tientsini igazgatói állásra helyébe mást ne- veztek ki, s nagyon valószínű, hogy ha újra vissza- megy, többé nem fogják ezen kiválóképen fontos ponton alkalmazni. Ennél fogva ebből az incidensből Magyar- ország érdekei is szenvedhetnek. Minthogy Faragó szembajban szenved, a mennyiben rövidlító, azt hiszi, hogy sikerülnie fog magát fölmentetni a katonai köte- lezettség alól. Kinában kilenc hosszú éven keresztül rendkívül érdekes és tanulságos tapasztalatokra tett szert. Valószínű, hogy ezeket a tapasztalatokat érte- kesíteni is fogja s kínai élményeit megírja, azonban ez bajjal jár, mert Kináról, az ottani társadalmi, ker- eskedelmi és politikai viszonyokról ugy irni, hogy az, különösen, ha az író kínai szolgálatban van, a kormány részéről kellemetlen visszahatást ne idézzen elő — vajmi nehéz feladat. És ez a körülmény aggasztja Faragót. Mint mondja, Kinában már egészen megszokta az életet, habár a társadalom rendkívül zárkózott. Magyar emberrel sohasem találkozik, s már-már attól félt, hogy elfelejti hazai nyelvét. Több magyar újságot olvasott, s övével gyakran levelezett, csak hogy gyako- rolja magát a magyar nyelvben. Most alig vehető észre rajta, hogy kilenc éven keresztül nem érintkezett magyarokkal s egészen folyékonyan, hibátlanul, eredeti hangsúlyozással beszél magyarul. Nem csak sok érde- kes dolgot beszél a kínai viszonyokról, hanem sok ér- dekes látni valót is hozott magával. Pompás albumjai- ban kínai nevezetességek, tájképek és népviseletek si- került vázlatait hozta el, a miket magyarázatokkal kísérve szivesen mutogat ismerőseinek. Elhozza magá- val felséges barátjának, Li-Hum-Csang alkirálynak hozzá intézett leveleit. A levelek hosszú piros szeletek mikre a sorok függélyes irányban fekete tussal vannak írva, jobban mondva rajzolva. Minden levélhez mellé- keive van az alkirály névjegye, mely hasonló alakú piros papírszeletből áll, rajta az alkirály neve, minden más megjegyzés nélkül. A hatalmas borítékra hosszú- ban keskeny piros szalag van ragasztva, s erre van írva a cím. Természetesen Faragónak Kinában a neve nem Faragó, hanem eredeti kínai név: Fa-Lai-Kó. a mi magyarul körülbelül ezt jelenti: Törvény szerint el kell érni magas rangot. Az alkirály igen barátság- os és hízegő leveleket irt Faragónak. Legelső leve- lében tudtára adja a napot és órát, a mikor szivesen látja. Ezekon kívül még más érdekes dolgokat is hozott a kínai magyar. Faragó 26-ig időzött Budapesten; 27-én hajón Bajára ért szüleihez, kiket kilenc év óta szintén nem látott; s pár hónap mulva visszatér a fővárosba, hol huzamosabb ideig szándékozik maradni.

Hymen. Erdélyi Marietta, a bácskaszerte ismert színésznő, gyűrűt cserélt Budapesten Toldy Ferenc hírlapíróval.

Baján ma kedden vezetí oltárhoz Bohner Jakab nagyikindai gymnasiumi tanár, a bájos Juray Joz- fin kisasszonyt Katymárról.

A budapest-zimonyi vasut munkálatai annyira előhaladtak, hogy Budapest és Szabadka között az ősz- szeköttetés már fennáll. E vonalrész meg is fog nyilni még ez év október hó 15-én, mert a kormány nem vette figyelembe Ujvidék kérelmét, hogy az egész vonalrész Ujvidékig egyidejűleg adassék át a forgalomnak. Nem

pedig azért, mert akkor november 15-én csak 50%-nyi kavicsolás mellett lett volna megnyitható a vonal, a mi a gyorsvonatok közlekedését meghiúsította. Különben Szabadkától Újvidékig is erősen dolgoznak; e részen legényesebb építkezés a Kis-Hegyes melletti nagyszerű köhid, a Cserna-Barán keresztül. Ezen kívül még két vashíd lesz, az egyik a sztapár-újvidéki részen a Ferenc József csatornán, a másik pedig a Ferenc csatornán át.

Drach Antal, apatini segédlelkész, hasonló minőségben Sztanisicra helyeztetett át. Az antisemiticus mozgalmak helytörténeti jelentősége érdekében ide iktatjuk az ezen okból való áthelyezés visszavonása céljából kelt következő folyamodást:

Főmagasságu bíbornok érsek ur!
Kegyelmes főpásztorunk!

Mélyen érzett megütődéssel értesültünk, hogy nt. Drach Antal helybeli segédlelkész ur Főmagasságodnak kegyes rendeletére községünkbe elhelyeztetett. Epen nem vándoroljuk magunknak azon jogot, Főmagasságod mindenkor bölcsesnek felismert intézkedéseibe eleget tenni; — de mint tisztán rom. kath. községünknek elöljárói, lelkiismeretes kötelességünknek tartjuk községi lakosságnak nemcsak vagyoni, de egyszersmind erkölcsi s így vallási érdekei fölött is éberben őrködni, s a lakosságnak vallásos érdekeit a hivatalon és vakmerő toladók és beavatkozásoktól megóvni. Nem célunk jelen alázatos kérelmünk kapcsán nt. Drach Antal segédlelkész ur mellett a védői szerepet felvenni, — mert erre egyáltalán nem szorult és nem is kért; — de bátrak vagyunk mint a helybeli viszonyoknak higgadt szemléli és elgugulatlan bírálói Főmagasságod előtt egész mesztelenségben feltárni a helyzetet, a melyet némely rosztelkü és hivatalon toladó meghamisítva mutatott be a nagy közönségnek; — bátrak vagyunk csak halvány színekben esetelnél a morális következményeket, a melyek nt. Drach Antal segédlelkész ur innen történt elhelyeztetésével a legszorosabb összefüggésben állanak. — A helybeli zsidóság egy része, — az orosz zsidó üldözések óta — valószínűleg saját lelkiismeretükbe vetett belpillantástól megremülve — ijedten nálunk is üres lármát csapott, s azzal kürtölte be a világot, hogy községünkben is megkezdődött a zsidóüldözés, s annak szíjója nt. Drach Antal segédlelkész ur. — Hogy ez mennyire alaptalan rágalom, arra nézve elég konstataciónus, hogy községünkben zsidóüldözésről egyáltalán nincs is szó, s így ilyet nevezett segédlelkész ur nem is szíthatt; s hogy nt. Drach Antal segédlelkész ur az egész községnek rokonszenvét és becsületét bírja, azt igazolja Főmagasságodhoz felterjesztett, s több mint 400 legelőkelőbb polgár által aláírt korábbi kérelmünk. — Hogy a hangulat mai napság nemcsak nálunk, de széles ez országban, sőt ennek határain messze túl is, talán egész Európában a zsidóság ellen egyhangulag, ha nem is elkéseredett, de bizonyval nem kedvező, azt szerény nézetünk szerint a zsidóság kizárólag önmagának, magatartásának és sáfárkodásának tulajdoníthatja. — Nem is emelnék fel zavankat nevezett segédlelkész ur érdekében, ha őt e tekintetben a legkisebb vád is terhelné; — de tesszük azt azon indokból, mivel ez esetnél már nem személyes érdeke, de a rom. kath. egyháznak és vallásnak érdeke forg kérdésben. — A helybeli zsidóság ugyanis most, mióta híre elterjedt, hogy nt. Drach Antal segédlelkész ur községünkbe elhelyeztetett, hivalkodva hirdeti, hogy: „Íme, a mi zavankat többet nyom a latba még a ti főpásztoroknál is, bennünket ő többre becsül mint titeket, mert a mi kérdésünkre helyezte el Drachot Apatinból.” — Hogy az ily alaptalan és alávaló önhittség és vakmerő hivalkodás a dolgok és viszonyok közelebbi okait nem kutató középosztályban — mely pedig lakosságunk legnagyobb részét képezi — minő vallási reakciót szült, annak illusztrálására csak azt említhetjük fel, hogy a különben eddig oly buzgó hívek között akadnak már nem kis számmal, a kik arra hívják fel hítsorsosaikat, hogy térjenek át tömegesen a független autonómiával bíró református vallásra, a melynek lelki és belügyeibe — senki — de legkevésbé zsidó — nem avatkozhatik. — Szomorú jelensége ez az időknek, midőn egy testestől lelkestől buzgó és vallásos lakosság szent meggyőződésétől néhány alávaló és rosztelkü kóbor házalónak gaz tetői által eltántorítottatik; — ezt tétlenül nézni nem volt szabad; a corruptio felé indult áradatot feltartani — szent kötelességünknek ismertük fel, s azért emeljük zavankat annyival is inkább, miután nt. Drach Antal segédlelkész urnak tényleges eltávolítása után előreláthatólag bizton bekövetkező zavargásokért a felelőséget magunkra nem vállalhatjuk, mert ha az ily gáztetteket már csirájukban el nem nyomjuk, úgy ha nem is döntő, de mégis első bizonyítékát adjuk kezükbe ellenségeinknek, a melyekkel üdvözítőnknek szavait: „és a poklok kapui nem fognak rajta diadalmaskodni” megdönteni megkísérlelni. Midőn tehát ezt hitünk és vallásunknak minden támadástól megoltalmazhatása céljából Főmagasságodnak kegyes istápolását és rendíthetetlen támogatását alázattal kérjük, azon tiszteletteljes kérelemmel járunk Főmagasságod kegyessége elé, miszerint nt. Drach Antal segédlelkész urat továbbra is lelki atyánknak községünkben meghagyni kegyeskedjék. Főmagasságodnak a legmélyebb tisztelettel Apatinban, 1882 évi augusztus hó 27-én. (P. H.) Alázatos szolgálói: Aláírva az összes előjárósági tagok által.

Augusztus 24-én Tovarissok jegyzőnek Rakics Miklós kulai aljegyző választatot meg Theodorovics Döme h. jegyző ellenében 173 szavazattal 39 ellenében. Nagy a lelkesedés és öröm, hogy ily derék és becsületes egyén választatot meg. Tovarissok több hanyag és rossz jegyző után ez az első, kiben a nép bízik és hogy a községet rendbe hozza. V. M.

Aliputiak Szabadkáról szerdán átjönnek Zomborba és itt 3 napig mutogatják magukat a vadászúrtban.

A jegyzői szigorlatot letették: Alföldy Géza, Trischler Károly, Schwerer Lajos, Trifunovits István, Kanyó József, Nikolics György, Jablonszky Miksa, Kohlenberger Pál, Mándics Döme, Blumenthal Dezső.

Az I. magyar ált. biztosító társulat, a zombori önk. tüzoltó-egyletnek 708 f. összeg erejéig tűzkár ellen biztosított szénája után esedékes összeget oszt. ért. 27 f. 29 krt az idén is az egyetnek ajándékozta.

Apai öröm. Kulán egy tanító, aki a magyar nemzetiséggel ekkoráig meg nem barátkozhatott, gyermekeit nem az eddigi szokás és ritus szerint, hanem — mind egykoriban maga is mondá — nehogy megmagyarosodhassanak: Vidozava, Milena, Boriszlav, Neboisa a legutóbb született fiát „Szlobodán“nak maga keresztelési szentségénél kereszteltette. Midőn K. egyik tanító társa kérdezte: miért nem kereszteltette fiát Lajosnak? azt válaszolá, hogy fia oly kutya nevet viselni nem fog. Reméljük, hogy komája elérndi azt, hogy keresztelésnél „Neusztrasin“ vagy „Neuplasin“ keresztneveket ugyan ezen családnál meg akadni fog, mely nevek magyanevezés, vagy nem is magyarizálhatók, avagy magyarosításra nem is érdemesek. Gv—k.

Pályázat van hirdetve a palánkai községi iskolánál tanítóvá állásra.

Ujvidékre az adóhivatalhoz IV. oszt. tiszt kerestetik.

Arverés lesz Zomborban dec. 19-én Athanackovits György 4900 fitra b. ingatlanai.

Magyarosodás. Herceg Géza őbesei lakos, Hercegre változtatta vezetéknévét.

A zombori városi könyvtár és a zombori magyar jótékony nőegylet alapszabályai belügyminiszterleg jóváhagyta.

A manikulás örmesterek kasztja a folyó év végével megszűnik.

Hegyesen a vasuti pálya már községghoszat be van metszve a Telecskába.

Petrovoscillón a tanítók már négy hónapja nem kapnak fizetést. Sajnos, hogy ily gazdag község éhezeti vagy adósságha veri tisztviselőit, ahelyett, hogy pár óra kölesnt venne föl, míg pénzei befolyának.

Főiker József ur kijelenti, hogy a segédjegyzők rossz anyagi helyzetéről írt cikkében koránsem irigységből említette föl, hogy a tanítók javadalmát sokalja; hanem csak az egyforma képesítésnek egyenlő díjjogosultságára hozta föl például. Ép azért Holler urnak multkori méltatlankodó szemrehányásait tárgyalóknak nyilvánítja.

Zentan Branyovacs Eugen, gazdag földbirtokos, a napokban elhunyt. Egész vagyonát szerb nemzeti jótékony célokra szánta. A temetést Brankovits temetőre szerb püspök végezte, kit ez alkalomból földije, a zentaiak, nagy ünnepellyel fogadtak s kitüntettek.

Cs. . . községben e hó 22-én egy ember szeríjén nyomtatás közben egy szóp nagy galambot lőtt, mely hogy katonai postás volt, bizonyítja a szárnya alá kötött következő felirat papírszalag: (K. k. Festungs-Commando zu Esseg). Esseg am 15. August 1882. 7-te Parthie 25-te 29-te Tabbe. 8³/₄ Uhr Fröh.

Leköszönés. Oltványi Lajos 10. számú honvédszázadbeli tetteges állományú hadnagy, bácsi illetőségű földink, viselt tiszti rendfokozatáról önként leköszönvén, ezen leköszönése a honvédelmi miniszter által elfogadtatott.

Beküldött. Nicolits György, joghallgató, szigorlatait letévén, Tökölly-féle ösztöndíjat nyert.

Arverés lesz Bácsföldvárot nov. 5-én Fischer Mór 1540 fitra b. ingatlanaira. O-Kanisán Lövy Eleonóra 300 fitra b. ingat. sept. 25.

Baján a szt.-István napi mulatság a lövőkertben sehogy se sikerült.

Egy öt elemi osztályt végzett 13 éves jó házból való fiú, valamely fűszerkereskedésben mint tanonc öhaját felvétetni. — Bővebbet e lapok kiadója Bittermann Nándor A. N. jegy alatt.

A bajai ifjusági egylet saját kebelében dalárdát alakított.

Csávöl községben aug. 24-én tanitógyűlés volt. Nekünk csak a plebános — különben is ismert — vendéglátó szivességét írták meg belőle. No, de ez is valami; mert pl. a zomborvidéki, 21-én helyben tartott gyűlésére meg meghívni se tartott érdemesnek. Persze a „Bácska“ sok tanító urnak csak panaszkodni meg ingyen nyiltterezni jó, mikor valakivel összehorgolnak. Semmi no!

Bajmokon Merkovics Pálnak 900 kereszt búzája leéget.

A bajai kölesönös segélyző egylet, tekintettel a rendes házbirtokos, de azért szorult középosztály jelen helyzetére, oly jelzőleg kölesönöket is ad, melyek 6 év alatt 50 kros heti betétekkel lesznek törlesztendők. Ajánljuk ezen élelmes és közhasznú példát serdülő segélyegyletünk vezetőknek figyelembe.

Magán tanfolyam. Szeptember 5-én két tanfolyamot nyitok: 1. Egy francia nyelvolyamot (a fiuk) b) leányok számára, hol ezen nyelven kívül a német szóban is teljes jártasságot szereshetnek. 2. Számítási tanfolyamot minden polgári, ipar-kereskedelmi számvetésre. Mindegyik tanfolyam félévig tart és 15 fitra kerül, tehát egy óra 3 f. Beiratások Staab óraműves ur boltjában eszközölhetők. Késő bejelentések mellőzhetnek. Közelebbi értesítés ugyanott kapható. Ahr Adolf, magántanár. (Ajánljuk e sok ismeretű praktikus tanmódot különösen az iparosok és kereskedők inasainak figyelembe.)

A Dupuy-féle gabona üszög elleni magesávozó szer, egy a Hoff-féle malata kivonat és malata sör Hrabovszky J. és Sztrilich-féle kereskedésben is kapható.

Uborok télire ceet nélkül elrakni. Sokan nem tudják enni az ceetbe rakott uborkát, de mivel az uborka télen át mégis igen jó mellékeltel képez némely peccenyéhez, azt hisszük, hogy a ki még nem ismeretes az ily ceet nélkül berakott uborka-elrakással, szívesen veendő annak receptjét. Kisebb háztartások számára jobb kisebb edényekbe rakni az uborkát, például 3 literes edényekbe, ily 3 literes üveg-edényekbe berakandó uborkához kell venni 8—10 vadalmát, s mind apró uborkát, mely a következőleg lesz berakva: Legalól az üvegbe a vadalmának, melyeket ketté kell vagdalni, 1/2 része lesz lerakva, beborítva azt egy marék megytálevél, egy kevés kapor, egy tormalevél és egy kevés tárkony füvel, erre lesz reá rakva az uborka, — melyeknek szárát csak rövidre kell csipni, de nem levágni, valamint nem lesz annak hegye se levágni, — s ha az edény már a megteléshez közel van, legfelül újból a vadalma másik felével, s a meg-

nevezett füvekkel lesz az uborka beborítva, s az egész üveg hideg sósvízzel megtöltve és hólyaggal lekötve. Így felszerelve azután 3—4 hétre egy jó napos helyre lesz az edény helyezve, hol az uborka beérik, a mi ha megtörtént, az üvegek egy fagymentes kamrába rakatnak. Nagyobb háztartásnál üveg-edények helyett apró hordóba lehet berakni az uborkát, de ekkor a hordóba közepén is kell egy sor vadalmát rakni a nevezett füvekkel együtt.

Törvényszéki csarnok. Felette érdekes és bonyolult rablási és gyilkossági bűnpert tárgyalat aug. 17-én a kir. ítélő tábla I. büntető-tanácsa, melyben mint előadó Széll Farkas bíró szerepelt. Közöljük ezt esetet azért, mert Bajáról indult ki és mert annak idejében a megye felső részén sokáig képezte beszéd tárgyát. Tulajdonképen két rendbeli eset forgott fenn, de vádlottak mindkét ügyben ugyanazok. A tényállás következő: Fang Lípót, nádudvari lakos 1879-ben Baján volt gabnát eladni. Hazamenet Szent-Istvánon három ember kérekedett föl szekerére, kiket esékly vitelbér ígérete mellett fel is vett. A mint Süködöt elhagyták, a nádudvari utban egy hajlatnál, a kocsin ülők több ütést mértek fejére, melyeknek behatása alatt eszméletlenül összerogyott. Ekkor a mintegy 4000 lépésre fekvő gabona-földre hurcolták, 125 f. készpénztől megfosztották s kocsiját, lovát, egyszóval mindenét elrabolták. Az elrabolt lovak egyike, egy 2 éves sárga csikó Faragó János istállójában került meg. Megindítatván a nyomozás, Benács Pál szegszárdi eskikőre és Fejős Jánosra hárult a gyanu, kiket láttak a kocsin ülők közt s kikben a sebéből felépült Fang, csakugyan a kocsin ülők kettejére ismert. Vádlottak az elkövetett rablást tagadják. Ugyancsak 1879. október 24-én Szeben község bírája, Vö György, estefelé hazulról eltávozott s azon éjjel nem is tért haza. Nejének férje tévölléte nem tünt fel csak másnap, midőn a községi adót kellett volna rendeltetési helyére szállítani s az e célból megrendelt fogatos előállott. Keresték mindenfelé, míg végül holttestét a hegyen levő felső pincéjének lyukába dova találták, fején számos sértéssel, melyek szakvélemény szerint nagy erőfeszítéssel s éles eszközzel ejtettek, azonkívül bal kezének hüvelyk és mutató uja le volt vágva. Melette a földön hevert egy eltört nyelű balta, vörmelő és kifosztott tárcája. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a meggyilkolt bíró ama vézetés estén Szabó Istvánnal találkozott, kik vacsora után pincéjükbe indultak borozgatni, de a bíró meghívására, ennek tágasabb pincéjébe tértek be, honnan rövid ideig tartott mulatozás után hazafelé indultak. A bíró vendégeitől visszamaradt, eleget teendő a természet követelményeinek s itt nyoma veszett, többé senkisémet látta. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a bíró szerelmes természetű ember volt s viszonyt folytatott Pap Mária nevű leánnyal, miért Szabó István meg haragudott s egy ízben oda nyilatkozott, hogy a leány még kezei közt fog meghalni. Ez alapon Szabó István elfogatván, tagadt mindent, hanem a gyilkosság végrehajtásával Bakó Mártonné, Vizi Mária, gyanúsította, kinek szeretőjét Bakó Jánost a bíró egyszer megverette, miért a menyecske engesztelhetetlen gyűlölettel viselkedett iránta s ellene boszút forralt. Bakó Mártonné letartóztatván, először a szolgabíró, majd a vizsgálóbíró előtt is bevallotta, hogy ő boszút esküdött a bíró ellen s csak az alkalmat leste, hogy azt végrehajthassa. Kínálkozott is alkalom nemsokára, mert a bíró szerelmi találkozására hitta meg, s erre pincéjét jelölte ki. Gyűlölettel elragadtatva, kapott az alkalmon, és felbérlete Benács Pált és Vak-Horvát-Kubinyi Jánost, hogy gyilkolják meg az alkalmal a bíró, miáltal pénzhez is juthatnak, mert ez sok pénzt szokott magával hordani. Benács és Horvát Duma-Szekesről kocsin el is jöttek, de látva, hogy társasággal van a bíró, a hegy oldalában meghúzódtak. A mint a bíró visszamaradt, s a megállapított jelet hangoztatva, kettő köhintett, és az asszonnyal a pincébe visszatért, ettek, ittak, a szerelm boldogító mámorát élvezték, s azután a bíró elaludt Erre ő felkelt, a felbérlet gyilkosokat beeresztette, kicélt balta és löfegyver volt. Ezek mindegyike két vágást mért a bíró fejére, mire ez fölébredvén, a fejéhez kapkodott, s így vágta le ujjait. Ezután a pincelyukba húzták s Benács becsukva az ajtót, Mohács felé távoztak. Benács is elismerte ugyanazt lényegtelen módosításokkal, hogy t. i. Bakó János is velők volt s a gyilkosság végrehajtása alatt a kocsi őrizte; továbbá, hogy nálok balta nem volt, hanem revolver és kétesvű fegyver, a baltát a pincében találták. Horvát Kubinyi mindent tagad. A szolgabíró a helyszínerre is kivitte őket. Később mindezen vallomásaikat visszavonták, s azt állították, hogy a szolgabíró kínzás által esikarta ki tőlök a vallomásokot, sőt Benács igazolta, hogy ugyanakkor a szabadkai vásáron volt. A törvényszék a kínzást illetőleg külön vizsgálatot rendelt el s a törvényszéki orvos rajtuk csakugyan ütéseket sebeit konstataálta, sőt kiderült, hogy már a szolgabíró börtönében két orvos gyógykezelt a letartóztatottakat. E bűnygyben 4 végtárgyalást tartottak, de elsőrendű vádlott Benács Pál a 2ik tárgyalás után meghalt. Faragó János a végtárgyaláson betegség miatt nem jelenhetett meg, Horvát Kubinyi János és Fejős János pedig más gyilkossággal is vádolva, melyben a vizsgálat még folyamatban van. A szegszárdi tvszék a kir. ügyész indítványára elhalt Benács Pál ellen a további eljárást beszüntette, Vak-Horvát Kubinyi Jánost a bttó tvkönyv 278. §-ába ütköző gyilkosságban s a 344. §-ban körülírt rablásban mondta ki vétkesnek, de a kiszabandó büntetést, másik bűnygyének bef. jeztéig, elhalasztotta. Bakó Mártonné, Vizi Mária a 63. §. 2. pontjának értelmében bünrészesnek mondta ki a gyilkosság és rablásban, s életfogytiglani fegyházra, Bakó Jánost, mint a gyilkosság és rablásban bünrészes, 5 évi fegyházra s 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Fejős Jánost a 344. és 349. §. 2. pontja szerint súlyos testisértéssel párosult rablás büntetésében találta vétkesnek, de büntetését, a 96. §-ban megirt összbüntetés kimerésig elhalasztotta. Faragó Jánosra nézve az ítélethezatal felülgészítette. A kir. tábla a Fang-féle ügyben az elsőbíró határozatát Benács és Fejősre nézve helybenhagyta. A Vö-féle gyilkosságban azonban vádlottakat az ellenök emelt vád alól felmentette, mert habár saját beismerésük alapján mondaták is ki vétkesnek, de erre kényszerítve lettek, mint a szakértői vélemény igazolja; de beismerő vallomásaik is eltérők a részletekre nézve.

Szabadkán ügyben 16-ikára länderek maké
Polzovits A
viselő f. hó 24-én
A marhat
megye minden
zés mellett új
Barthal Jo
bóri „magyar ol
kölesönnel járul
Launig Kar
Lázár palánkai
Baján Ghd
szonyság 25-én
ban az igen ter
anyjukat gyászol
Szabadka
gazgató választ

Tel.
Beeces eng
f. é. július hó 2
rovatban megjel
30. számban meg
ipartársulat* tör
vizont nyilatko
közhatalma szem
Nem fogha
*) Az e rovat

szerdán, cs
látható a

sege előtt beu
A férfi W
magas és 20 fo
Menyassze
magas, 20 font
A belépé
Kátnak örmester

16. szám.
egyházaúvól. 1882.
Pályázati hirdetemény.
Zombor sz. kir. város rom. kath. hitközsége ré-
széről szorult.

hozni
az E
házat
15-
a nag
zett
beese
3-1

Szabadkán a Fischer-Engländer-féle rablási bűnügyben 16-ikára kitűzött végtárgyalást a tettes Engländernek makacs tagadása miatt újból elnapolták.

Polzovits Aron, ismert vállalkozó és városi képviselő f. hó 24-én 50 éves korában elhunyt.

A marhabehozatal Horvát-Szlavonországból a megye minden határállomásán át, a szokásos ellenőrzés mellett újból szabad.

Barthal József, takarékpénztári igazgató, a zombori „magyar olvasóköri” alapjához 100 frt kamattalan kölcsönrel járult.

Launig Károly újdéki törvényszéki és Piukovits Lázár palánkai járásbírói irnokokat átörökölte.

Bajan Gludovitz Mátyné sz. Piller Katalin asszony 25-én 86-ik évében elhunyt. A megboldogultban az igen terjedt Juray család gyermekei, nagyanyjukat gyászolják.

Szabadka város 30-iki közgyűlésén lesz a gymn. gazdátó választása.

NYILTTÉR.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés engedelmevel, bátor vagyok a „Bácska” f. é. július hó 25-én kiadott 31. számában, a nyilttéri rovatban megjelent azon cáfólcikkre, mely tőlem a 30. számban megjelent, és a helybeli „magyarszabó ipartársulat” törvénytelen eljárását derítte fel, az alábbi viszont nyilatkozatomat, a nagyérdemű közönség tájékoztatására szempontjából közzétenni.

Nem foghatom fel, hogy melyik legyen cikkem.

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

ben azon kifejezés, mely úgy az elnököt, mint a többi, a cáfólcikk alá irt urakat még csak távolról is rágal-mazhatta volna!

En csak azon tényt derítettem fel, melyet ők maguk is beismernek, t. i. hogy a társaság közös vagyonaát el dinom dánomozták, vagy magyarul mondva: megették, megitták, a helyett, hogy a begyűlt pénzt, valamely — a társaság érdekeit emelő célra fordították volna.

Ugy látszik, ezen urak önmaguk fejelágyára ütöttek akkor, midőn az „Igazmondó” alájegyzésével általam benyújtott cikket, tüzes szélhámosági vakbuzgóságukban, a piaci kofák stílusához folyamodva, megcáfólandók, engem az „anyagi- és szellemileg tönkre ment” címmel pellengérré tenni akartak!

Hogy a mostoha és az iparosokra nézve egyáltalán rossz évek súlya reám nehezedett, ezt nem tagadom; de reményem még sem adom fel, hogy eme súlyos helyzetet jobb évek bekövetkeztével, Isten segítségével át nem fogom heverni.

Azonban, ha szegény is vagyok, becsületelem még sem engedem az orvadászok módjára megtámadni és bemooskolni. Miért is a személyem ellen intézett méltatlan cimeket egyenesen szerzőikre hárítom vissza, és elvárom azon időt, míg az igazságszolgáltatás, ugy az ellenem, valamint az egylet vagyona ellen elkövetett lelkiismeretlen sáfarkodásukért az ítéletet ki nem mondja.

Nem tudom: hányan vannak uraim önök közül, kik a mostoha idők súlya alatt nem görnyednének oly annyira, hogy reményük is alig legyen abból kievic-kelni! és még is oly torokszakadtokból lármáznak, mintha Dárius kincsével rendelkeznének!?

HIRDETÉSEK.

Csak 3 napig

szerdán, csütörtökön, pénteken lesz látható a „Vadászkürt” szállóházban,

mindig reggeli 10-től esti 9 óráig a világhírű Liliputi törpe pár, melynek szerencséje volt, magát a folyó év májusában Bécsben a királyné ő felsége előtt bemutatni.

A férfi Wolge Henrik márkí, 31 éves, 28 hüvelyk magas és 20 font nehéz.

Menyasszonya, Lujza márkiz, 23 éves, 29 hüvelyk magas, 20 fontos.

A belépés díja: I. helyre 30 kr., II. helyre 20 kr. Katonák őrmestertől lefelé, valamint gyermekek felét fizetik.

Tisztelettel Sedelmayer I., tulajdonos.

4894. szám. közlőg. 1882.

Pályázati hirdetemény.

Zombor szabad kir. város tanácsa részéről a Falcione Gyula-féle ösztöndíj alapítványnál az 1882-83. tanévre még két ösztöndíj állomásra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázók keresztlevél és iskolai bizonyítvány, nemkülönbén egészségi állapotukat tanúsító orvosi és szegénységüket igazoló hatósági bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványaitak folyó évi szeptember hó 10-ig Zombor város tanácsánál nyujtsák be.

Kelt Zomborban, 1882. évi augusztus hó 23-án.

HOFFMANN, polgármester.

Pályázati hirdetemény.

Zombor sz. kir. város rom. kath. hitközsége részéről ezennel — Auth Béla orgonista elhalálása folytán megüresült templomkarmesteri, illetve kántori állomásra — pályázatot hirdettek.

Javadalma: a) évi fizetés 600 frt; — b) lakbér fejében 120 frt; — c) segédpartási subventió címén 84 frt; — d) missealapítványokból 80 frt, — e) stóla mintegy 100—110 frt.

A megválasztandóknak a magyar, német és bu-nyevé nyelvekbeni teljes jártasságon kívül még kíván- tati az alapos zeneismeret, hogy az esetben, ha ünne- pélyes istentiszteletek alkalmával egyházi muzsika al- kabmaztatik, — a zenekar kellő vezetésére képes le- gyen; — köteles továbbá az összes kántori teendőket (melyek részletai a plébánia hivatalban minden időben megtekinthetők) személyesen, vagy ha hivatalosan aka- dályoztatnék, alkalmas segítje által elvégezni; ugy szintén köteles az ismétlő iskolai mindkét nemű ifjus- got az egyházi énekekben gyakorolni.

A pályázati kívánóknak személyesen kell megje- lenniük a választás napján, hogy a zenébeni és ének- lési jártasságukat kellőleg tansúthassák.

A folyamodványok kellőképp felszerelve legkésőbb f. évi szeptember hó 10-ig a zombori rom. kath. egy- házvédelmszékbe alulírott Zomborba (Bács-Bodrogh megye) küldendők; — megjegyzetvén, hogy a nyil- vános éneklési és orgonázási próba és reá a választás ugyan f. évi szeptember hó 25-én reggeli 9 órakor fog megtartatni, a megválasztandó orgonista pedig állomását f. évi október hó 1-ig elfoglalni köteleztetik.

Kelt Zomborban, 1882. évi május hó 18-án tartott rom. kath. egyházvédelmszék ülésében.

Szlávy Ferenc, Hoffmann Mihály, egyházvédelmszék jegyző, 3-1 egyházvédelmszék elnök.

Gyógyszertár-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint

GYÓGYSZERTÁRAMAT

az Erzsébet-körút és az Iskola-utca sarkán Falcione Lőrinc házában a „Vadászkürt” szálloda átellenében augusztus 15-én megnyitottam. Főtörekvésemet oda irányzom, hogy a nagyérdemű közönséget a legelismertebb forrásokból beszerzett legjobb minőségű gyógyszerekkel láthassam el, mivégből becses pártfogásukért esedezem. Tisztelettel

Sauerborn Károly.

3-1

Es valjon a cáfólcikk aláírói között ninesenek-e ép olyanok is aláírva, kikre szinte a mostoha évek reájók nehezedtek, és olyanok ninesenek-e, a kiket nem a legközelebb lefolyt mostoha évek súlya, hanem akkor mikor az üzlet legszebben virágzott, s nem üres kézzel kezdtek iparukat, hanem néhány ezer forintokkal rendelkeztek, mégis kifáradtak, és még ilyenek is lármáznak!?

Bizony, szerencsétlen flótás az, ki addig, míg sa- ját küszöbe előtt a nagyon is szükséges seprést el nem végezte, már is más ajtajába tolakodik, mint hivatlan vendég e fölösleges munkát végezni!

Azon gyermekes megtámadásukat, mintha a tár- sas vacsorákon én lettem volna a legtorkosabb, illető- leg hogy kétszer is vissza jöttem volna enni, — ép ugy mint közönségesen, az alábbi néhány soromban vélem visszaautasíthatni:

Hogy eleintén, vagy négyszer én is e bűnös so- lidaritásra önök által mintegy erkölcsileg rávezetve ráállottam, s a pénztár kontójára rendezett társas va- csorákon részt vettem, — hol azonban magam mindig illendően viseltem, őszinte, de fájdalmas szívvel beval- lom; azonban, ha önökben a becsületérzetnek még csak egy legparányibb szikrája is honol, ugy be kell is- merniök, hogy ezen rágalruk boszus hirtelenségük lég- köréből származik!

Azonban azt el nem vitathatják: miként én min- den alkalommal azt mondtam és oda törekedtem, hogy kiki saját zsebéből fedezze a társas mulatság költségeit.

De fájdalom! eme törekvésem az önök ész- és gyomorjársán mindég hajótörést szenvedett! — Nem az volt-e következetes mottojuk: „mi cemo po starim obicaju raditi!” — magyarul: mi a régi szokás szer- rint fogunk cselekedni!

Miért is kinyilatkozatom, miként akkori szándé- komtól most sem állok el, és kész vagyok, bármely percben eme „négy” mulatságért, a reám eső részt, a társaság pénztárának megtéríteni.

Azonbau, midőn egyszer az önök bűnös eljárásá- nak végkép helyt adni nem akartam, — hivatkozva az első magyar és szerb ipartársulat tapintatos működé- sére, nem-e fenyegettek a megveréssel? mit csak is eltávozással kerülhettem ki!? És ép ezen alkalom- mal, nem-e rejtették el a megvásárolt enni és inni valókat, félvén a rendőri közbelépéstől!? mely prédá- jukat azonban csak is az éjnek beáltával valának bát- rak felemészteni!? — Hát fogják rá erre is, hogy rá- galom!

Különbén, elfelejtették-e már az első feljelenté- semből eredt rendőr-főkapitányi szigorú parancsot, hogy még most is ily borzasztóan fenyegetődzünk!?

Végül pedig kérdem önöket: ninesenek-e éppen a cáfólcikk aláírói között is ép olyanok aláírva, kik iparukat önállóan nem üzik? következőleg tagok sem lehetnek; továbbá: kimutathatják-e az alapszabályok értelmében vezetett rendes jegyzőkönyvüket, bevétel- és kiadási naplójukat és rendes évi zárszámadásukat? — igen ám, kimutathatják, — ha volna!...

Különbén, régi közmondás az: hogy szólj igazat, betörök a fejed!...

Mind e mellett azonban, bizom a megindítandó vizsgálatban; majd kideríti az — hogy ki, vagy kik a hibásak?

Ennyit véltem rágalmaik visszatorlására meg- jegyezni.

Ezzel maradtam tekintetességét ezen cikkem közzé- tételeért alázattal kérve,

kész szolgálja Varga István, magyar-szabó mester.

Sztano Ferenc, volt apatini asztalos, jelen- leg feleségénél, Sztano Mária-nál, műhelyvezető, lépten-nyomon híreszteli, hogy én őt tönkre tet- tem s üldözöm.

Miután ezen embernek semmije, még neve sincs: rágalmaierit sem társadalmi, sem törvé- nyes úton nem kereshetek magamnak elégtételt. Azért itt nyilvánosan kijelentem, hogy őt meg- vetem, nemtelen áskálódásait ignorálok.

Egyébiránt azt elismerem, hogy neki pár ezer firtg több mint tizenkét év előtt fát hitelez- tem s miután soha semmit se törlesztett adó- ságaiból: apatini lakházat, melyet az én pénze- men épített, lefoglaltattam s a törvény minden forumán meg is nyertem, úgy, hogy az igazság folyását ezentúl már semmiféle alattomos fogá- sokkal sem lesz képes megakasztani.

Ennyit a becsületemre rontó piszkos nyelv jellemzésére, a nagy közönség iránti tiszteletből tájékozásul.

Zombor, 1882. aug. 27.

Bélt Sebastyén.

Első rangú egészségi és asztali-viz.

Legtartalomdusabb bor- és lithion-forrás

SALVATOR

vastartalom nélkül, gazdag term. szénsavtartalommal.

borsavas Nátron és széneavas Lithionban (0-32843 literként) (0-12495 literként)

10-9 Lipóci forrás-igazgatóság Eperjesen.

Kapható minden ásványvízkereskedésben és a legtöbb gyógyszerárban.

Főraktár: Édeskuthy L., Budapest.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nandor.

Nagy választékú raktár fűszeres, norinbergi és rövid-árú-cikkekben.

Ajánlom a megyei gazdasági egyesület tavali kiállításán is kitüntetett

saját gyártmányú

ECETSZESZEMET

a t. gazdaszonyok figyelmébe.

Boltomban mutathatok két éves ugorkát és paprikát, mely ecetem kitünő minőségéről tanuskodik.

Háromszoros ecetszesznek literje 12 kr. Ebből egy liter kétannyi vízzel föleresztve, a legjobb tartós ecetet adja.

Ecetnek literje 5 kr.

ENGEL ADOLF,
kereskedő
az „Elefánt” szálló átellenében.

Nagy választék mindennemű kézi kosarakban, olcsó árak mellett.

Nagy választékú raktár fűszeres, norinbergi és rövid-árú-cikkekben.

A közelgő tanévre.

Mint hogy folyó évi szeptember hó rével a nép- és közép-, valamint egyéb más iskolák kezdődnek, bátorkodom ezennel

KÖNYVÜZLETEMET

a t. tanítóknak, tanároknak tek. iskolai hatóságoknak tiszteletteljesen ajánlani. A Franklin-társulat, Szt. István-társulat, a m. k. egyetemi könyvnyomda kiadványai, valamint minden más, bármely nyelven és bárhol megjelent és hirdett könyvek és tanszerek egy és ugyanazon áron nálam minden időben megszerezhetők. A megrendeléseket vidékre leggyorsabban, pontosan és lelkiismeretesen mint eddig, úgy ezentúl is legnagyobb készséggel fogom eszközölni.

Kelt Zomborban, 1882. évi augusztus hóban.

Karakasevits Mil.,
könyvkereskedő. (Bikár S. ur házában.)

GUTJAHR és MÜLLER

első budapesti Trieur és rostalemez-gyár.

Ajánlják min-
allitáson kitün-
kat, különösen
köny és konkoly
különféle gabna-

den gazdasági ki-
tett gyártmányai-
Trieuroket buk-
kiválasztására a
nemekből.

Egyedüli bizományi raktárt Zombor és környéke számára tartunk

RAICHL JÁNOS
vaskereskedőnél Zomborban,

kinél ezen **Trieureink** eredeti budapesti gyári áraink szerint kaphatók.

Budapesti gyári áraink a következők:

1. a. sz. Trieur szelelő nélkül	65	frt.	szelelővel	75	frt.
1. sz. " " "	85	"	"	95	"
2. sz. " " "	130	"	"	150	"
3. sz. " " "	160	"	"	180	"

Alulírottak a legjobb hírnévben, és a 40 év óta fenálló néhai

POPITS ISTVÁN

„fűszer- és gyarmatárú-kereskedését” Zomborban

átvettük. Iparkodásunk oda irányul, ezen üzlet nagybecsű hírnevét továbbra is fentartani, a minek fenállása óta szakadatlanul örvendett, — ennek folytán azon kelle-
mes reménnyel kecsegtetjük magunkat, hogy az jövőre nézve is azon bizalomban
részesülend, a melyben mai napig általánosan részesült.

Bátorkodunk azért dústartalmú **árú-raktárunkat**, mindennemű **fűszer- és gyarmatárúinkat**, idei töltésű **ásványvizeinket**, bel- és **külföldi borainkat** sat. lehetőleg **olcsó árakon** ajánlani.

Kiváló tisztelettel

HRABOVSKY és SZTRILICH.

Zomborban Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Pályázati hirdetmény.

Prigl.-Szt. Iván községében leköszönés folytán megüritett községi segédjegyzői állás betöltése céljából a választás idejét folyó évi szeptember hó 5-ik napjának délelőtti 9 órájára Prigl.-Szt.-Iván községéhez tűzöm ki.

Ezen állás javadalmazása évi 400 forint készpénz fizetésből áll.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint tekintetes Bács és Bodrogh t. e. megyék vizsgáló bizottsága által a jegyzői hivatalnak magyar és német ajku községében leendő viselésére képesítettnek nyilvánítását igazoló okmánnyal felszerelt kérvényüket f. é. szeptember hó 4 ik napjáig bezárólag ezen szolgabíróshoz nyújtsák be.

Kelt Apatinban, 1882-ik évi augusztus hó 14 én.

A szolgabíró helyett

Szűts,
tb. szolgabíró.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,
kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél, gége bajknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

40-25

Alulírott azon óknál fogva, mert raktáromat jövőre tetemesen megnagyobbítom, a

jelen nyári évadra szőlő

nagyválasztékú **férfi-divatlcikkek**et, nevezetesen: sa-
ját készítésű **fehér és színes férfi-ingekeket, lábra-
valót, harisnyákat, zsebkendőket**, legújabb di-
vatú **nyakkendőket, nap- és esernyőket, sá-
botokat, illatszereket, por- és esőköpenyeket,
utazótakarókat és plaideket** stb.

meglehetően olcsó áron végeladom.

Bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy ezen el-
árúsítás nem a szokásos névszerinti végeladás, — mely
közönséges reklám nál nem egyéb, — ellenkezőleg alkalma
nyílik a nagyérdemű közönségnek, az árak tényleges
leszállításáról meggyőződni.

Vidékre: ingkeltémintákkal bérmentve szolgál-
lok és megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KARIKÁS LAJOS,
Fehérmű- és férfi-divatárú-üzlete
Budapesten, V., Dorottya-utca 3. szám.

!NINCS TÖBBÉ BUZAÜSZÖG!

Radikális pácolási mód a buzaüszög ellen,
díjakkal kitüntetve és ajánlva számos egye-
sülettől és kiváló gazdáktól.

Megrendelhető az osztrák-magyar monar-
chiában lévő összes raktáraimban

1 csomag 200 liter magra 30 kr,
1 " 100 " " 15 kr.

Felvilágosítást nyujt ingyen és bérmentve

DUPUY N. vegytudományi laboratoriuma
Bécs, VI. Windmühlgasse 38.

RAKTÁR ZOMBORBAN.

Falcioné Gusztáv és Joannovits
6-2. Szava fűszerkereskedéseikben.

Eladó.

Egy ház a főutcában.

Egy major, ház és 7 lánca csaira föld.

Egy major, ház és 7 lánca ka-
száló föld Sáponya pusztán.

Egy major, ház és 8 lánca szán-
tóföld a militicsi szállásokon.

2 pej kanca.

3 kocsi, 2 hintó, egy kocsizó
(Kutschir) kocsi.

1 pár angol kumet-szerszám.

1 pár magyar szerszám.

Gergurov Mladen.

V. év

ELI
Egész a
Fél év
Negyed

A lap
illető
szerkeszt
a lapra

Egyes szám ára

K

tás eredménye
fölgösisit azon
vitere lesz kü
A nagy l
nakereskedés
Ily helyze
dogtalan gab
ügyességét an
olyan olcsón
Igaz ugye
heti, ki hogy
gabonánál és
szen szabadjan
Rendes
községben nin
van. Háztól b
alkuszok szed
latlan együgy
hamarosan var
ügy, ahogy a
széli a parasz
milyen nagy
hova tenni; a
nak a nyakár
padlásrogyás g
A nép fi
ged a mézes-
keservesen ne
Példít tá
egy tiszapar
vette meg egy
gény részese
És ez nem
normális eset.
Több fal
földmivesek no
naponkint hoz
bécsi börzérél
Igy aztán
Azért nag
volna a község
naponkint, m
likálnak minde
mi Budapest
Ez nem ke
teketóriába é
a hosszukörm
melőknak.
Ezuttal ne
azt, hogy szer
leget, melyen a
náját, hogy így
érzéketlen ker
lére utalva.
Annál in
közömrleg, me
távolról sincs
osztály között.

Manapság
sár rossz; a z
ez mindig és
ujsgba való.
hogy miképen
Sohogy —
Az apatini
volt két egyfor
las tót, mucspig
szerb szentképe